

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó Rt.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali törvényszék bej. sz. 85. (Dos. No. 934/1938)
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDE
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

A háborús jelentésekből kitűnik, hogy a salernói arcvonalon az elmúlt huszonnégy órában lényeges változás nem történt. A német vezéri főhadiszállás Salerno és Potenza környékéről helyi jellegű harci tevékenységet jelent. A keleti fronton tovább folyik a sulyos elhárító csata.

A távirati irodák ismertetik a szárdinai és korzikai helyzetet is. A német csapatokat — mint Berlinben megállapították — természetesen kivonták Szardínia szigetéről s e csapatok elfoglalták Korzika délkeleti részét. Elba szigetéről és Genovából a korzikai német egységek erősítéseket kaptak.

Német hírforrás szerint az angol kormány tagjai hétfőn este minisztertanácsai ülést tartottak. Elhatározták, hogy az alsóházat két-három napos ülésre hívják össze, mely alkalommal Churchill miniszterelnök beszámol kanadai és amerikai utjáról. Churchill beszéde hír szerint több, mint másfél órát fog igénybe venni. Londonban nagy érdeklődéssel várják a kormányfő nyilatkozatát, mert arra számítanak, hogy oly tényeket is közölni fog, melyek eddig ismeretlenek voltak a nyilvánosság előtt. A felszólalásokra a kormány nevében Eden brit külügyminiszter fog válaszolni, aki szintén részt vett a kanadai megbeszéléseken.

Illetékes német helyen visszautasították azokat a híreket, melyek a Vatikánvaló surlódásról szólnak. Ugyanakkor Berlinben hangoztatták, hogy Romában teljes a nyugalom. Az olasz fővárosban válogatott német kötelékek biztosítják a rendet, — állapítják meg Berlinben.

Moszkva és az „AMGOT”

Az angol-amerikai-orosz háromhatalmi értekezlet előkészítését mind az angolszász, mind a szovjet sajtó különböző megjegyzésekkel kíséri. A Rador hírigyűnétség genfi tudósítója már tegnap rámutatott arra, hogy „A háború és a munkásosztály” című orosz folyóirat elérkezettnek látja az időt az „állandó háromhatalmi bizottság” megteremtésére, a „katonai és politikai rendszabályok összeegyeztetése” céljából. Ugyanez az orosz lap a minap — mint ez egy újszabony jelentéséből kiűnt — támadást intézett az angolszász megállás alá kerülő területnek bevezetett, illetve bevezetendő AMGOT ellen s azt a demokrácia alapelveivel ellentétben álló szervezetnek minősítette: „A háború és a munkásosztály” szerint az AMGOT nem egyéb, mint angolszász szervezet, Londonból származó értesülések szerint az angolszász-orosz ellenfelet főoka az, hogy London és Washington nem mutatkozott hajlandónak arra, hogy az Olaszországban felállítandó AMGOT-ban helyet biztosítsanak a szovjet megbízottaknak, sőt a Németországban — angolszász terv szerint — létesítendő AMGOT-ból is ki akarják zárni a nem-angolszászokat. Sem a lengyel, sem a cseh, sem a jugoszláv emigráns kormány nem kapott még biztosítékot arra, hogy Közép-Európa angolszász megszállása esetén az AMGOT-ban képviselőhöz jut. Az orosz megbízottak csak az általános fődközti-tengeri kérdéseket tanulmányozó bizottságba kapnának meghívást,

Berlin visszautasítja a Vatikánvaló surlódásról szóló híreket

Keleti arcvonal: További kemény elhárító harcok a Dnyeper középső folyásától keletre, a Deszna folyó mellett és Szmolenszk környékén — Déli hadszíntér: Heiyi harci tevékenység Salerno és Potenza vidékén

Tegnap ismét légiriadó volt a bolgár fővárosban

Ezek a hírek természetesen az angolszász-szovjet kapcsolatoknak csak egy részlepkérdésére világítanak rá, az a tény azonban, hogy Moszkva most, a háromhatalmi értekezlet előkészítésének idején is helyénvalónak tartja a bírálatot, nem mellőzhető körülmény a helyzet megítélésénél. Az AMGOT-ra vonatkozó orosz bírálatról különben az Europapress jelentése nyomán a Viata című bucaresti lap is hírt ad.

A háromhatalmi értekezlet előkészítése

A háromhatalmi értekezlet előkészítését célzó tárgyalások még mindig nem fejeződtek be. A szovjet-angolszász viszony alakulását éppen ezért továbbra is mindenfelé nagy figyelemmel kísérik. Hogy e tárgyalások alapjában véve miről folynak, aligha válik egyhamar ismeretessé a nyilvánosság előtt. Bizonyos jelekből azonban már eddig is ki-

tűnt, hogy London és Washington minden fáradozása oda irányul, hogy a Szovjet — kelet-európai tervei tekintetében — megváltoztassa merev magatartását. A háromhatalmi értekezlet — washingtoni megítélés szerint — végre tisztázhatná azt a kérdést: hajlandó-e Moszkva a nyugati szövetségeseivel együttműködni, vagy továbbra is önálló politikát követ? Washington a keleti politikai helyzet tisztázását is sürgeti. Kinában ugyanis bizonyos körök Japán támogatását, más körök a bolevizmussal rokonszenveznek s mindkét részről nehézségeket gördítenek Csang-kajsek angolszász-barát politikája elé.

Míg az Egyesült Államok elnöke két ízben is kijelentette, hogy a háromhatalmi értekezlet előkészítő tárgyalásai előbbre haladtak, az értekezlet helyének és időpontjának tekintetében még nem jött létre megállapodás. Egy berni tudósítás hangsúlyozza, hogy angolszász részről mindent elkövettek az értekezlet

nyelbírására, Churchill is azért maradt oly sokáig Washingtonban Sztalin kezdetben azzal háritotta el az angol-amerikai meghívást hogy tulságosan lefoglalja a hadvezetés nincs ideje, ujabban azonban azzal érvelt, hogy nem látja be a Churchill-Roosevelt-Sztalin személyes találkozót célját, miután Moszkva területi követeléseit Londonban is, Washingtonban is ismerik. E jelentés szerint Sztalin állítólag hivatkozott arra, hogy angol részről a Szovjet igényeit elismerték, az USA se igent, se nemet nem mondott, ami halgatólagos beleegyezésnek tekinthető. Ezzel a Sztalinnak tulajdonított nyilatkozattal szemben angol vagy amerikai helyen még nem foglaltak állást, a helyzet tehát még mindig tisztázatlan.

A háromhatalmi értekezlet előkészítéséről szóló újabb hírek ilvenformán minden bizonnyal a három külügyminiszter és nem a három kormányfő tervbevett találkozójára vonatkoznak. (—r)

Jelentéseink a harcokerekről

Sulyos elhárító harcok keleten az erős szovjet gyalogsági és páncélos erők ellen

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint az Azóvi-tengertől északra, a Dnyeper középső folyásától keletre, a Desna mellett és Szmolenszk körzetében a német csapatok tegnap is sulyos elhárító harcokat folytattak nagy szovjet gyalogsági és páncélos erők ellen.

E közben az egyik hadtest szakaszán egy szovjet rohamcsapat 100 páncélosa közül 76-ot megsemmisítették.

Az Azóvi-tengertől északra folyó

kemény harcokban a 17. frank és a 111. alsószász gyalogsági hadosztály különösen kitűntette magát.

Dél-Olaszországból a salernói és potenzai szakaszokról helyi harci tevékenységet jelentenek. Több angolszász támadást ott visszavertek.

Az elmúlt éjtszaka néhány angolszász zavaró repülőgép elrepült a birodalom területé felet és szórványosan bombákat dobott le, amelyek csak lényegtelen károkat okoztak.

A fegyverszünet megkötése előtt Eisenhower megbízottjai Rómában jártak

Buenos Aires. A német távirati iroda jelenti, hogy a Badoglio és a szövetségeseik között még Olaszország megrohanása előtt folyt tárgyalásokról a Critica című argentin lap Riccardo Tregasti nevű munkatársának tollából érdekes cikket közölt. Tregasti Eisenhower tábornok főhadiszállásán tartózkodik.

A cikk szerint még a calabria partraszállás előtt Taylor amerikai tábornok és William Tudor Gardiner ezredes Romában

Éjtszakai légiriadó Szófiában

Szófia. A bolgár távirati iroda jelenti: Tegnap éjtszaka ismeretlen repülőgép szállt bolgár terület fölé. Szófiát éjtszaka 1 óra 25 perc és 4 óra között teljesen elsötétítették. Háromnegyed 4 órakor a légelhárító utegyek erősen tüzeltek az elszálló gépre.

KÉT UJGUJNEAI JAPAN TÁMASZPONT KIÜRÍTÉSE

Tokió. (Rador). A Domej japán hírigyűnétség közli, hogy a japán csapatok Uj-Gujneában kiürítették a salmaoi és laosi támaszpontot, a nélkül hogy olyan a zűvelésben az amerikai csapatok megvárták volna őket. A Domej ügynökség hangoz-

tatja, hogy a japán kiürítési műveletek gyorsan és természetesen mentek végbe, úgy hogy a felszabadult erőköt más hadszínterre vihtették. A japán egységek gy őserdőben hatoltak át, hogy más harctérré mehessenek.

ERŐS A JAPAN LÉGVÉDELEM HANKEUBAN

Tokió. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A tokiói rádió közlése szerint az északamerikai légerő újabb támadást kísérelt meg Hankeu ellen. A japán légvédelem az amerikai bombavetőket visszatérésre kényszerítette.

AZ ANGOL RENDŐRSÉG SZÉTOSZLÁTTA A MÁSODIK ARCVONAL MELLETT TŰNTETŐKET

Genf. (Rador). A brit hírszolgálat londoni jelentése szerint a rendőrség szétoszlattott egy mintegy 500 főnyi sokaságot amely a Downing Street és Whitehal sarkán állott, miközben egy küldöttség megkísérelte, hogy a miniszterelnök fogadja őket és előadhassák kérésüket, egy Franciaországban létesítendő második arcvonal érdekében. A küldöttséget, amelyben mintegy 40 szak-szervezet és a kommunisták képviselője vett részt, nem érte el, hogy Churchill miniszterelnök fogadja.

Ricci tábornok átvette a fasiszta milícia parancsnokságát

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A római rádió közölte, hogy Renato Ricci hadosztálytábornok, a fasiszta milícia parancsnoka táviratot intézett a Ducehoz és tudomására hozta, hogy átvette a fasiszta milícia vezetését és szivvel-lélekkel Mussolini mellett áll.

AZ ÉSZAKAMERIKAI HÁBORUS HIRSZOLGÁLAT IRÁNYÁNAK MEGVALTOZTATÁSA

Genf. (Rador). A német távirati iroda ismerteti azt a new-yorki értesülést, amely szerint Roosevelt elnök megszívlelésre méltónak találtan Elmer Davis-nak, az amerikai háborus tájékoztató iroda igazgatójának sugalmazását, aki kérte, hogy változtassák meg az északamerikai háborus hírszolgálat irányát. Davis ugyanis azt kérte, hogy az amerikai népet gyorsabban és az igazsághoz hűbben tájékoztassák minden eseményről.

A politikai arcvonal

A Wilhelmstrasse szerint a Vatikán jogait se nem korlátozzák, se nem vitatják

Berlin. (Ep.) A Wilhelmstrassen nyilatkoztak azokról a kérdésekről, amelyek a Vatikánnak német katonák által történtő biztosításából támadtak a helyzet a következő:

A Vatikán jogait német részről se nem korlátozzák, se nem vitatják. A vatikáni rádió tovább működik, a vatikáni tisztviselőknek teljes mozgási szabadságuk van és akadálytalanul fenntarthatják az érintkezést a külvilággal. Ugyanez vonatkozik a Vatikán államban működő sajtó és barátságos diplomáciaira is.

A német katonai parancshoz nem gondol arra, hogy a semleges vatikáni hatóságokkal érintkezést keressen vagy náluk látogatást tegyen. A birodalmi kormány érintkezése a Vatikánal kizárólag a vatikáni német nagykövét útján történik. Weizsäcker nagykövét állandóan fenntartja a Vatikánal a kapcsolatot.

Berlin. (Rador). A leghatározottab-

tabb formában cáfolják azt a külföldi híresztelést, amely arról szól, hogy Kesselring tábornok kihallgatást kért volna a pápától, és hogy elutasították. Német részről hangsúlyozták, hogy Kesselringet már csak azért sem utasíthaták vissza, mert kihallgatást nem is kért.

A FASISZTA KÖZTÁRSASÁGI PÁRT ELSŐ ÜLÉSE MILÁNÓBAN

Milano. (Europapress). A fasiszta köztársasági párt első ülését a Piazza San Sepolcro-n levő első párhelyiségben tartotta meg. Az ülés részvevői hűségüket nyilvánították a Duce és a Führer iránt. A párt milánói szervezeteinek vezetését négytagú bizottság vette át.

ISMÉT MEGNYÍLT AZ OLASZ-SVÁJCI HATÁR

Bern. Svájci jelentés szerint hétfőn délután, néhány perccel öt óra előtt ismét megnyílt a svájci-olasz határ.

Moszkva bírálja az „AMGOT” működését

Moszkva. (Europapress). A „Háború és a munkások szövetsége” című szovjet külpolitikai folyóirat élesen támadja az „AMGOT” módszereit és követeli, hogy azonnal állítsanak fel hárombiztosítást a szövetséges nagyhatalmakat érintő valamennyi politikai és katonai jellegű kérdés megvitatására.

A folyóirat hangsúlyozza, hogy az orosz fegyverszüneti feltételek teljesítésének ellenőrzését, amelyek eddig az „AMGOT” hatáskörébe tartoztak, továbbá a tengely és szövetségesei ellen hozandó valamennyi intézkedésre nézve a jogot ennek a bizottságnak kell adni. Az „AMGOT” eddigi működése rossz benyomást keltett azok körében, akik értenek ahhoz, milyen politikai fontossága van a meghódított területeken a fasiszta megse-

misítésének — fejezi be cikkét a szovjet folyóirat.

CSILE TOVÁBBRA IS FELGÖDÖN TARTJA A SZOVJETTEL VALÓ KAPCSOLATAINAK KÉRDÉSEIT

Genf. (Rador). — A német távirati iroda a Washingtonból származó következő hírt közli:

Fernandez, a csillei köztársasági külügyminisztere, a sajtó képviselői előtt országának alapvető kérdéseiről beszélt.

— Ma — mondotta Fernandez külügyminiszter — Csillénél nincs szándékában, hogy felvegye a kapcsolatokat a Szovjettel.

Azban a tekintetben, hogy Csile becsatlósít-e az amerikai földrész védelmi rendszerébe, a külügyminiszter megjegyezte, hogy ezt a kérdést a béketárgyalások idején fogják megvizsgálni. A csillei köztársaságnak egyelőre az a törekvése, hogy a mezőgazdasági termelést fokozza, de ehhez hiányoznak a szükséges eszközök és gépek.

Tízmillió német szakmunkást tíz évi kényszermunkára akar fogni a Szovjet

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Newyorki híradás szerint Raymond Molley, a News Week című amerikai folyóirat egyik főszerkesztője megállapítja, hogy a Szovjetunió tízmillió német szakmunkásnak, az évi kényszermunkára való kényszerítését kívánja Németországban. Molley, a moszkvai tanárt idézi és kijelenti, hogy annak javaslata Sztalin terveinek pontos ismeretén alapul, hiszen vele a forradalom kitörése óta szoros összeköttetésben van. A tanár könyveit hivatalosan terjesztette valamennyi szovjet követség.

ezeket írja: Borisz király halála és a miniszterelnöki állásban történt változás után az ellenséges táborban az az ábránd születte meg, hogy Bulgária most a bizonytalanság és a kelő vezetés hiányának az állapotába kerül és hogy így könnyű zsákmányává változik azoknak, akik irigylük Bulgáriától az elhunyt uralkodó nagy örökségét.

Bosziloff miniszterelnök szétszaggatta az ellenséges reménykedéseket a kormány nyilatkozatával, amelyben bejelenti, hogy minden megalkuvás nélkül csatlakozik a nemzetegyesítő éar vég-

Átszervezik az Egyesült Államok külügyminisztériumát

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az Egyesült Államok külügyminisztériumát átszervezik — írja a News Chronicle. — Hull külügyminiszter felhatalmazást kapott, hogy valamennyi hatóság, amely együttműködik, vagy amely összeköttetésben van a külfölddel, ne csak függjön tőle, hanem egyenesen a külügyminisztériumnak legyen alárendelve. A külügyminisztériumban három új államtitkárságot is szerveznek.

HORVÁTOK HAZATÉRÉSE OLASZORSZÁGBÓL ÉS NEMETORSZÁGBÓL

Zágráb. Két csoportban összesen háromezer horvát érkezett haza Horvátországból az olasz gyűjtőtáborokból.

Zágráb. Németország és Horvátország között megegyezés jött létre a Németország

A jó termés parancsa

Az Erdélyi Gazda legújabb számából vesszük az alábbi cikket:

Jó volt a buzatermés. A gazda verjétké nem hiába hullott a földre, áldás fakadt belőle. Erezzük ezt életünk minden vonalán s a nyugalom, amit kenyérmagvaink viszonylagos bősége ajándékoz, jelentősen enyhíti azokat az aggodalmakat, amelyeket a nyár végi szárazság okoz. Nem, nem kaptunk mindent dásan, a józan takaróskodás továbbra is nagy parancsa marad életünknek és igen sok gazdátársunk van, akinek ebben az évben is állandó lakótársa marad a gond. Mindent egybevéve azonban ez a mulóban levő esztendő mégis csak áldásos volt, gazdagabb a sorozatos éddigiemél.

Tulajdonunk már az iskolanyitó hónap közepén s mintha a jó év jó folytatása volna, szép bőség jelentkezik az iskolakapuk előtt is. Bőség a gyermekfelvételben! Természetesen nem bírjuk számbavevni sorjában mind elemi iskoláinkat s így nem is beszélhetünk teljes hitelességgel az iskolák sorba kerülő gyermekét számáról. Látnuk azonban középiskoláinkat és látjuk a minket most elsősorban érdeklő két gazdasági iskolánkat. Ezek mindenike előtt oly szép számban gyűlt össze a tanuló vágyó gyermekek serege, hogy nines is elég hely számukra a rendelkezésre álló iskolapadokban. Igaz, már az elmúlt években is több volt a jelentkezők száma, mint amennyit középkereskedelmi iskoláink befogadhattak, ez a szeptember azonban felülmúlt minden várakozást s a szorongó megértesítés nehéz feladata elé állította iskoláink tanfolyóit.

Azok, akik életük folyását gondosan figyelték, keresik ennek a bőséges jelentkezőnek a magyarázatát. S gazdaemberről mi is lehetne természetesen magyarázat, minthogy: jó volt az év. Ezenkívül azért áldást a föld s a föld áldásából némesek az

anyagi, hanem a szellemi gyarapodás a lelki nemesítés is következik.

Szép gondolat ez: szellemi vagy anyagi alakul a föld áldása! Annnyira szép, hogy már nem is fontos szigorú tárgyilagossággal vizsgálgatni, vajjon esatlugyan ilyen értelmi összefüggés van a jobb termés és az iskolás gyermekek száma között, vagy pedig más tényezők hatnak olyan irányban, hogy a szülők az eddignél jobban és egyre fokozottabb mértékben igyekeznek továbbtaníttatni gyerekeiket. Annnyira szép, hogy ha nem valóság, hát azzá kell válnia életünkben. Valóban a leg-szebb munkaterv volna; minden anyagi fölösleget szellemi erővé alakítsunk át! Különösen a föld áldásából kell szellemi erőnek származnia, mert éppen gazdaközönségünknek van erre a legnagyobb szüksége. Így fültheti be az anyagi bőség isteni rendeltetését. Elvessz, megsemmisül, sőt egyenesen átokká válik az a gazdagság, amelyből csak a tunyaság ágya, zsírteleg lesz a testen és kényelmes nemtörődömség a lelken. Földjeinket és munkánkat nem azért áldja meg az Isten, hogy esetleges fölöslegünk elbizakodottá és lustává tegyen, hanem azért, hogy tovább képezhesük magunkat és gyermekeinket belőle s egyre inkább olyan emberökké válhassunk, amilyenre az Isten az embert teremtett ki.

Fájdalmas dolognak érezzük ezért, hogy még gazdasági iskoláink sem fogadhatják be mind a jelentkező tanulókat. Azok a falusi ifjak azonban, akik ebben az évben kényszerítésből kimaradnak, ne keseredjenek el túlságosan. Tanulni otthon is lehet és kell is. Azok, akik parancsuknak érzik ezen- tül, hogy a föld áldásának fölöslegéből szellemi erőnek kell lennie, jobban megértsék majd az Erdélyi Gazda jelentését s jobban is hasznosítsák lapunkat a maguk és egész népünk fejlődése érdekében.

Kacsó Sándor

rendeletéhez, változatlanul folytatja elődje külpolitikáját, Bulgária hűsége az ifjú népet frontján változatlan.

Bosziloff miniszterelnök nem hagy fenn semmiféle kétséget a felől, hogy a kormány a legelszántabban akarja érvényesíteni ezeket az elveket minden vonatkozásban, támaszkodva az egyesített bolgár nép hűségére és erős hadseregére, amelyek országja szabadságának és függetlenségének biztosítékai, — írja a Berliner Börsenzeitung.

GALEAZZI VISSZAKERKEZETT AMERIKÁBÓL

I szsában. Enrico Galeazzi mérnök, Vatikánváros megbízottja egy Clipper-utasszállító repülőgépen az Egyesült Államokból jövet Lisszabonba érkezett.

lehígrádi és a kiewi metropolita is. Az első hivatalos találkozó alkalmával adta át a yoriki érsek azt a levelet, amely Szergiusz metropolitának Angliába történt hivatalos meghívását tartalmazza.

LAURENTIEV UJ SZEREPÉ

Moszkva. A Pravda című orosz lap jelenti, hogy a szovjet külügyi népbiztosság 5. európai osztályának vezetőjévé Laurentievet nevezték ki. Az osztálynak eddig Alexandrov volt a vezetője, akinek elmozdításáról, vagy másnévű beosztásáról nines említés. Laurentiev a keleti háború kezdetétől a Szovjetunió bürokráciájának követe volt. (Europapress).

Összetűzés francia emigránsok és spanyol falangisták között

Vigo. (Rador). Néhány nappal ezelőtt francia emigránsok — akiket a német távirati iroda jelentése szerint az amerikai főkonzulátus pénzelt — véres összetűzésbe keveredtek Barcelonában egy falangista csoporttal. Az összetűzésben néhány ember életét veszítette, egyesek megsebesültek.

A DNB. tudósítója a következőképpen írja le az esetet: A francia emigránsok, visszafelé a spanyol vándorszeretettel, Barcelonai főútján az Internacionale-t énekeltek hogy ilyenformán zavarják az egyik rádióüzel hangszórója előtt, összegyűlt spanyolokat, akik a Mussolini kiszabadulásáról szóló legújabb rádióhíradást hallgatják. Több fiatal spanyol tiszt erre a kiállításra a tüntető francia emigránsokat megverte, amiben később egy falangista csoport is követte példájukat.

MEGGYILKOLTAK EGY PÁRIZSI MUNKÁSVEZÉRT

Párizs. (Rador). A Havas-OFI franciá hírügynökség jelenti hogy a kommunista Marcel Varoteaux, volt párizsi városi-tanács tagot, aki közben egy helyi munkás és népművelő csoport képviselője lett, hétfőn ismeretlen egyének több pisztolylövéssel megölték, majd kerékpáron emekültek. Varoteaux ellen már 1942-ben is merényletet ki-sértek meg, de a golyók akkor nem talál-ták el.

UFANIA filmszínház Arad Kellems hűvös terem. Tel.: 12-32
Ma ulojára uzalimas bünyügy film.
MARIELLA LOFTI Gyanusított nő
Csütörtökön bemutat.
A nagy név: Jean Garbin, Michele Morgan, Pierre Renoul
A g y ö n g y - s z i k l a

A romániai német népcsoport kutatóintézele

Két évvel ezelőtt bizta meg Schmidt András népcsoportvezető Kaspar Hügel, hogy Sibiu-Nagyszebenben a romániai németiség számára kutatóintézetet állítson fel: „Forschungsinstitut der Deutschen Volksgruppe in Rumänien” névvel. Az intézet azóta már megkezdte működését. Egyidejűleg „Deutsche Forschung in Südosten” címmel folyóiratot is ad ki. A kutatóintézetnek az a célja, hogy a romániai német népcsoport kérdéseivel foglalkozó valamennyi tudományág részére keretet létesítsen.

Kutatásuk elsősorban arra terjed ki, hogy a nordikus ember milyen hatással volt e területre a nordikus letelepedés kezdetétől és hogy a nordikus népeknek a vére milyen mértékben él és működik a terület más népeinek a vérében. Ez a történelemkutatás feladata.

A fajtudományi kutatásoknak pedig az a célja, hogy a történetalkotói erőket és annak hordozóit fajtudományi nézőpontból vizsgálják és megismerjék. A fajtudomány kiegészítéseképpen szerepel a néprajz. Vizsgálatának a célja az, hogy a németiségnek az e területen élő többi népekkel való összehasonlítása könnyebbé váljék.

Különös területet jelent a német kutatás számára ezen a területen a jogtörténet és a jogtudomány.

A nyelvtudomány feladatát egyrészt a szótárkészítésben, család- és helynévkutatásban látják, másrészt a német szellemek a délkeleti térségben kifejtett hatásának a vizsgálatában. Minden egyes szakmájukra vonatkozik azonban az a felfogásuk, hogy a tudományos szolgálat egyenlő a népért való szolgálattal.

A fentebb ismertetett alapvonalak alapján működő intézet szervezeti beosztása a következő: 1. germanisztika, 2. néprajz, 3. történelemelőtti korszak, 4. történelem, 5. fajtudomány, 6. természettudomány, 7. jogtudomány, 8. tudományos kiadványok osztálya.

Az intézet munkáját jobban megvilágítják az egyes osztályok részéről adott beszámolók. A germanisztika körébe tartozó és a névkutatással foglalkozó osztály eredetileg a díflónevek gyűjtését tervezte, de később a gyűjtést kiterjesztették a településnevek és a személynévek nyújtására is. A további munkájuk hármas irányú: 1. az eddigi anyag kirostálása, 2. kiegészítése és 3. kiértékelése. A germanisztikához tartozik a szótárkészítés kérdése is. Erre ugynevezett szótárkészítő bizottságot állítottak fel.

A néprajzi osztály jelenleg két munkaterületen dolgozik: 1. gyerek- és ifjúsági játékok, 2. szokások. A néprajzi osztály keretébe tartozik a népdalkutató osztály is.

A történelemelőtti időkkel foglalkozó osztály meglehetősen nagy munkakört tűzött maga elé. Célja Délkelet-Európa történetének kutatása az emberi élet kezdetétől a mai időkig. Szervezetileg munkájukat három részterületre osztották fel: 1. a muzeumokban lévő, meglehetősen nagy anyagról felvételeket készítenek, 2. a meglévő anyagot az új szempontok szerint egységesen feldolgozzák és 3. a főfeladat tudományos ásatások végzése, amit már meg is indítottak.

A történelmi osztály feladatának végzésére a következő munkacsoportokat létesítette: 1. Délkelet-Európa általános német története, 2. oklevéltan, 3. segédtudományok, 4. településtörténet, 5. várakutatás, 6. művészettörténelem.

A fajtudatással foglalkozó osztály dolgozik a legújabb munkaterületen. Céljai a következők: a) a német megismerése, b) nevelő hatás, c) tényleges beavatkozás. A fajtudatásnál a következő irányelvek szerint járnak el: 1. a népcsoport faji minőségének a vizsgálatánál nemcsak az egyes tartják szem előtt, hanem a rokonságot és a faluközösséget is, 2. puhatolódznak a környezetben lakók iránt, 3. vizsgálják a keveredés kérdését, 4. vizsgálják a vándorlás

A fasiszta rádió érdekes részleteket közölt a Duce fogságáról

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti:

A fasiszta kormány rádiója tegnap esti híradásában több érdekes részletet közölt Mussolini fogságáról, oly részleteket, melyeket maga a Duce mondott el kiszabadulása után.

A Duce kijelentette, hogy fogságba vetése után két napig sem állt rendelkezésére, még egy zsebkendőt sem kapott. Két nap múlva, kifejezést óhajta, egy irattáskában a legszükségesebb dolgokat megkapta. Ugyanekkor néhány sor írást küldött neki Badoglio tábornagy, amely szerint nem tekintik fogolyának és őrizetben tartása csak saját biztonsága érdekében történik, hogy megvédjék a személye ellen irányuló esetleges merényletöt.

A Duce megfogott emlékeit meg Negrelli közrendőrrel, aki Mussolini őrizetbevétele alkalmából nem tudta visze-

szatartani könnyeit, s még magának a Ducenak kellett bátorítani őt.

A Gran Sasso-n törtéti utolsó napokban a Duce egy ízben rövidebb sétát tehetett s ez alkalommal egy öreg pásztorral találkozott. A pásztor annak a vidéknek tájszólásán beszélt és felismerve a Ducet, megköszönte neki, hogy a fasiszta kormányzati rendszer idején vasutat építtetett azon a környéken. A pásztor elmondta a Ducenak, hogy amíg nem volt vasút, nagy utat kellett megtennie nyájával a legközelebbi vásárig s utközben sok juh elbolyongott. Mussolini nagyon meghatotta az öreg pásztor viselkedése, amikor kezet fogott vele és azt mondotta, hogy a németek bizosan el fognak jönni érte, hogy kiszabadulása után.

Hagyományos templombucsu Zimandon

— A Déli Hirlap kiküldött munkatársától —

Arad. Az északi irányba (Vascau-Vaskóra, Brad-Brádra, Cermeu-Cernőre és Graniceri-Otlakára) menő vonatok második állomása Zimandul Nou-Zimandujalu, amelynek római katolikus plébánosa, Stéger Sándor dr. néhány nappal ezelőtt megleghangú sorokból küldött címünkre. Kért, hogy vegyünk részt községének hagyományos templombucusján.

A motoros-vonat negyedőrai rohanás után érkezik meg ennek a katolikus községnek az állomásra. Amikor le szállunk a vonatról, azonnal szemünkbe ötlök az a

ragyogó tisztaság,

amelyet aztán mindenfelé tapasztalunk a községben. Az egyik volt megyefőnök jelentette ki, hogy a megye legtisztább falva Zimandul Nou-Zimand. Itt nem csak a gyalogjárót és vizárkot, hanem az ut közepét is rendszeresen seprik. Egyetlen szalmaszálat sem hagynak ott, pedig mostanában a szalmahordás ideje van. Ugyanílyen tiszták az udvarok, a kertek és természetesen a lakóházak is. Igaz, hogy a templombucsu napja nagy ünnepe ennek a falunak. Zimandul Nou-Zimandon ragasztódnak az ősi hagyományokhoz, a templombucsu napjának fényéből és szokásos külsőségeiből semmit sem engednek. „Bucsuru” kijár a gyermeknek az új ruha, ilyenkor fogadják fel az éves gazdasági cselekedet, erre a napra hazalátogatnak az Aradon alkalmazásban lévő szolgáltatónyok és gyári munkások. Beszéd közben nem azt mondják az emberek, hogy „majd szeptemberben” vagy „ősz elején történt”, hanem „bucsu előtt”, „bucsu után”. Ezen a napon, a templom védőjének ünnepén, a Kisasszony napját követő vasárnap

megnyílnak a szívek

és a — pénztárcák. Az ünnepi mise után szabad a dinom-dánom. Összegyűl a család, a rokonok, hogy együtt vegyék ki részüket az erre a napra a faluba érkezett körhinta és a bucsubál örömeiből.

Pontosan tíz órakor már zsufolásig tömve volt a díszes, csucsives stílusban épült templom, a község istenfője népe egytől-egyig itt szorong. Lengyel István pecicai-pecskai esperes-plébános, pápai kamarás, alkalmi szentbeszéde után, ünnepi nagymiséet mutatott be

utján történt kiválasztás kérdését, 5. vizsgálják a kölcsönhatásokat beható, fajtudatási módszerek alapján, 6. és a rokonságot.

A jogi viszonyokkal foglalkozó osztály jogtörténeti része a németiség régi jogi berendezéseit vizsgálja. A jogtudományi osztály romániai népcsoport jelenlegi jogi problémáit vizsgálja.

Stéger Sándor dr. zimandi-zimándi plébános segédletével. A két padosor közötti helyet az oltáregyleti leánytagok foglalják el, valamennyien egyforma öltözékben: sötétkék szoknyában, hófehér hosszujjú és zártnyakú bluzban, sötétkék nyakkendővel.

Zimandul Nou-Zimandujalu 1850-ben épült az azóta eltűnt Cernovics-Ujfalú község lakóinak letelepedése következtében. Négy kilométernyire fekszik tőle testvérváros, Zimandul-Zimandkőz. A két falu lakóinak száma 2400, valamennyien római katolikus magyarok. A homokos talaj miatt csak koraérvő zöldségfélék, főleg cukorborsó és zöldbab, valamint dinnye termesztésével foglalkoznak. Ujabban sok a dohánytermelés is. Tiszta, erkölcsös élet jellemzi a falu lakóit. Rablás, tolvajlás büne még nem szennyezte be zimandi-zimándi lakos életét, mert ilyenek nem is lenne maradása a községben. Házasságtörés, hűtlen elhagyás szinte ismeretlen fogalmak az elválások a legtrikább esetek közé tartoznak. A családi élet csendes és békés. Kevés a gyermektelen vagy egy gyermekes család, de nem ritka a 6, 8, sőt a 10 gyermekes sem! A gyermekek felekezeti iskola híján állami iskolába járnak és minden tantárgyat az állam nyelven tanulnak. Vasárnap délutánoként a különböző

vallásos egyesületek tagjai

a templomban gyűlnek össze, a rózsafüzéres asszonyok, az oltáregyleti leányok, a órédos férfiak és a Szent Ferenc harmadrendbeliek. Hagyományos jellegzetességgel ünneplik meg a lakodalmat is, külön a völgyenyos és külön a menyasszonyos házban. Érdekes a menyasszony bucsuztatása, a menyasszonytánc, a vífélék rigmusos köszöntője. Egyéb népszokások még: Szent Iván tüzének ugrása, az „emberbál” (házassémberek táncmulatsága) és a gyermekek „citérás-bálja”.

Megemlékezésre méltó még a plébániai népkönyvtár öröndetesen nagy forgalma. A 210 könyvből vasárnaponként 30—35 darabot visznek haza olvasni a falusiak.

A zimandul-zimándiak nemcsak szóalkotni akarnak, hanem művelődni is. Öseiket megismerni, hogy vallásuk szerint hagyományait megőrizhessék és faji jellegzetességeiket ápolhassák.

Babuczay György

Svájc „fehér szene”

Svájc köztudomásúan Európának az ipar és közlekedés terén legfejlettebb országai közé tartozik, bár semmiféle említésreméltó nyersanyaggal nem rendelkezik. Gyáriai és vasútai 30 évvel ezelőtt még teljesen külföldi szén behozatalára voltak utalva. Az első világháborúban ez a függőség Svájc semlegessége ellenére rendkívül végzetesnek bizonyult, Franciaország és Anglia nem tudott már szenet szállítani és Németország sem volt abban a helyzetben, hogy az egész svájci szültséglelet fedezhesse. A következmény az lett, hogy a vasúti forgalma erőteljes korlátozásnak kellett alávetni, a vonatok téjén is fűtetlenül jártak, a szénhiány miatt számos gyár kénytelen volt üzemét beszüntetni és az utcák és lakások világítását, mely akkoriban még nagyrészt villámítottázzal történt, hasonlóképpen veszély fenyegette.

A mai világháborúban Svájc hasonlóképpen szengondokkal küzd ugyan, ezek a gondok azonban az élet normális menetét ma már mégsem fenyegetik. Ez a kedvező helyzet a legutóbbi két évtized alatt végrehajtott villamosítási program eredménye. Svájc vizierőre támaszkodó áramtermelése 1914 óta évi 3 milliárd kilowattórával a huszszorosára emelkedett. A vasutak majdnem változatlanul meg tudták tartani bábébeli menendőrüket, mivel már majdnem százszázalékosan villamosították és a menetidők felemelését is el lehetett kerülni. Emellett a „fehér szén” az ipari termelésben is nagy szerepet játszik. Az utóbbi években számos találmány került gyakorlati alkalmazásra, melyek az ásványi üzemanyagszükséglet korlátozását vagy éppen teljesen elektromos eljárással való helyettesítését teszik lehetővé. Példásképpen elég hivatkozni az elektromos cementgyártásra, az elektromos nagyváltóüzemelésre vagy az ugynevezett hőpumpával történő lakásfűtésre. Zürichben már több nagy-szábasú üzem van munkában vagy építés alatt a középületek és iskolák elektromos fűtésére.

A másik oldalon azonban a vizierő felhasználáson nyugvó villamosítás hatalmas arányú térhódítása ellenére Svájc ásványi üzemanyagszükséglete az első világháborúhoz képest mégsem csökkent. 1939-ben a svájci szénbehózzata 3,5 millió tonnára roguott, vagyis körülbelül annyira, mint 1914-ben. A magyarokat abban rejlik, hogy időközben nemcsak az ipar terjeszkedett nagy léptekkel, hanem a lakosság szükséglete is sokkal nagyobb lett. A fürdőszoba, vízmelegítő, rádió stb. ma jóformán egy városi lakásból sem hiányzik. A vidéken hasonlóképpen alig van már ház villamosvilágítás nélkül. Elyenformán a nagyarányú villamosítás csak a szükséglettöbblet, nem pedig a hiány fedezésére bizonyult elegendőnek, ugyhogy Svájcnak tovább kell folytatnia a villamosítási törekvéseket. Az új, tíz évre tervezett erőműlépítési program 400 millió frank költséggel különösen a Boden-tó és Bazel között számos új vizierőműtelep építését irányozza elő. A háboru alatt már három erőműtelepet helyeztek üzembe és jelenleg két óriási akkumulátorlejepep tervben dolgoznak. Az egyiket a Hátsó-Rajfnál tervezik és ehhez 300.000 köbméteres víztárolómédenca építésére lenne szükség. A telep évente egy milliárd kilowattórát szolgáltatna. A másik, melynek tervezési munkálatai még nem haladtak ennyire előre, a Szent Gotthárd-hágónál épülne és a világ egyik legnagyobb erőműtelepe lenne, mely évente több, mint három milliárd kilowattóra áramot szolgáltatna. (MN)

Szeplők, pafanások, májlokok, mitesszerek, bőrkütyüek, ráncok eltűnnek a GENUSS-KRÉM használatá után. Az arcból úde, s ma tetszetős, fiatalos lesz. GENUSS-KRÉM esteli vagy nappali használatra egy téglly 150 lej. GENUSS-puder 200 lej. GENUSS-szappan 100 lez. — Pórkártár.

Dr. FÖLDES övönyszertára.

Arad. — A vidéki megrendeléseket postán utánvétellel küldik.

Itt az ősz!

A napról mondja: őszkezedet szeptember 23-án 23 óra és 12 perckor. Szeptember 23-án van az őszi napjegyenlőség, amikor a nappal ugyanolyan hosszúságú, mint az éjszaka. Ettől kezdve december 21-ig a nappalok egyre kurtábbak lesznek.

A nagy forróság már elmúlt, a nap langyosan meleg, az ég kék és a kertben még nyílnak a virágok. A fák levelei pirosodnak, sárgulnak, később kezdenek csak hullni az első fagyok és derék után.

Az ősz legkedvesebb eseménye a szüret. Szőlőn kívül azonban ad bőségesen más gyümölcsöt és sok gazdasági terményt.

Amint a kikelet és a nyár gyűjtöget, az ősz könnyelműen mind elfecsérelt éneklő Petőfi.

Pedig dehogy is pazarol, dehogy is fecsekel az ősz. Jósággal és szerencsével, szétosztja kincseit az emberek között: veszték, vegyék, tegyék el, legyen tölte, amikor üres lesz a mező és kopár a fa és a szőlőtőze.

Bőkezű, jó barátunk nekünk az ősz. Csütörtökön köszönt be hozzánk. Kívánjuk, hogy zavartalanul minél tovább időzzék minél tovább. A tél ráér, Nem baj, ha minél később jön. (—bán)

Bérmálás a Bánságban. Pacha Agoston dr. timisoarai-temesvári római katolikus megyéspüspök ezidei őszi bérmautját a resitai-resicabányai és oravitai-oravicabányai esperesi kerületben végzi. Bérmálás lesz szeptember 24-én Berzovia-Zsidovin községben, szeptember 25-én Tirol-Királykegyén, 26-án Bocsamontana - Boksánybányán, 27-én Dognacea-Dognácsán és szeptember 28-án Caraşova-Krassóvárott.

Az őszi elméleti vizsgák eredménye. (Bucureşti). A nemzetnevelési miniszterium összeállította kimutatás szerint a szeptemberi elméleti vizsgákon 2010 jelölt jelentkezett. A 2010 érettségizőből 1261 diáknak sikerült a vizsga. (Radór).

Aradi zónaengedély-kérek figyelme. (Saj. tud.) Az aradi rendőrség felhívja mindazokat, akik a katonai zónában való lakhatás iránti kérvényeiket azzal a megjegyzéssel adták be, hogy a szükséges okmányokat későbbben terjesztik be, ezeket az okmányokat 5 napon belül nyújtják be, mert ellenkező esetben kérvényeiket nem veszik figyelembe, illetve az érdekelteket olyan elbánásban részesítik, mintha kérvényüket nem adták volna be és ezek a törvényben megszabott büntetésben részesülnek.

Vállalatok tiznapos élelmiszer-tartaléka. A timisoarai-temesvári városi közelielmezési szolgálat, közlése szerint azoknak a vállalatoknak, amelyeket a kerületi iparügyi felügyelőség 898. számú rendeletével felhívott, hogy munkánsaik számára 10 napra szóló tartalékot szerezzenek be az adagolt élelmiszerekből, az élelmiszerek kiutalását kérvényezze a város közelielmezési szolgálatától. A kérvényben jelöljék meg az ellátandó alkalmazottak számát. A városi közelielmezési hivatal a kérvények alapján állapítja meg, hogy az egyes élelmiszer-cikkekből milyen mennyiségre van szükség erre a célra és e mennyiségek kiutalását a közellátási államtitkárságtól kéri. A kiutalás után kapják meg a vállalatok a tartalékolásra szóló élelmiszereket. Tíz napra egy-egy személy részére 7 kilogramm lisztet, 350 gramm cukrot és 250 gramm étolajt kell a vállalatoknak tartalékolniuk.

Leleplezték szövet-tolvajok. Olariu aradi főtéri szövetáru kereskedő panaszt tett a rendőrségen, hogy üzletéből ismeretlen tettesek 200 ezer lej meghaladó értékben szövetet loptak. A rendőrség a tolvajokat a kereskedő két volt alkalmazottjának személyében leleplezte. Cheveresan Traian 19 és Jan-a Victor Gheorghe 20 éves fiunál a lopott áru egy részét megtalálták a iopást beismerték. Mindkettőjüket átadták az ügyészségnek.

Szept. 23, csütörtök
Róm. kat.: Tekla
Prot.: Tekla
Ortodox: János

Árpalte: 5 ó. 46 p.
Napp.: 17 ó. 58 p.
A nappal hossza:
12 óra és 11 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Boelama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Tel. fon: 17-11.

Meghalt a szenátus volt elnöke. (Bucureşti). Fagaras-Fogarason 79 éves korában meghalt Leonte Moldoveanu, a szenátus volt elnöke, az egykori liberális párt brailamegyei tagozatának elnöke, Braila város volt polgármestere és volt megyei prefektus. Leonte Moldoveanu az utóbbi években teljesen visszavonult a közzserepléstől. (Radór).

Adóügyi előadások az aradi kereskedők és iparosok számára. Az aradi kereskedelmi és iparkamara az elmúlt héten rendezte meg első adótörvény-ismerető előadását az aradi kereskedők és iparosok számára. Ez alkalommal az aradi pénzügyigazgató beszélt az időszere és új adóügyi törvényekről és rendelkezésekről. A legközelebbi hasonló előadás szeptember 29-én, este hét órakor lesz. A kamara ezzel kapcsolatosan felszólítja a kereskedőket és iparosokat, hogy kérdéseiket írásban foglalva, legkésőbb szeptember 27-én estig nyújtsák be a kamara titkárságának. Ebben az esetben már a legközelebbi értekezleten választ kapnak kérdéseikre.

Csak titokban örültek a malomban. A csendőrség feljelentésére gazdasági szabotázs címén a timisoarai-temesvári ügyészség eljárás indított Hais Iosif sanpetrunoi-ujszentpéterei malomtulajdonos ellen. A malom ugyanis már régebben megszüntette működését, mindamellett a csendőrség két ízben is megállapította, hogy éjnek idején különleges engedély nélkül örülnek. Két alkalommal is van a malomnak. A csendőrség feljelentése szerint az éjszakai őrlést azok számára végzik, akik tiltott módon akarnak Timisoara-Temesvárra lisztet szállítani.

Megbüntetett aradi pékek. Megirtuk, hogy Arad város vezetősége négy aradi péket megbüntetett, mert műhelyükben nem volt tisztaság és mert egyéb szabálytalanságokat követtek el. Most újabb nyolc sütőiparost büntettek meg. Leicher Frigyes és Kása Mihály pékekét három napi időtartamra megvonták a lisztet, másik hat péket pedig írásban megintették, különböző szabálytalanságokért.

Megnyílt a simeriai-piski népfürdő. (Saj. tud.) Dumitrescu ezredes, Hunedoara-Hunyad megye prefektusa, aki a lakosság népjóléti, közlekedési, kulturális és közegészségügyi ügyeit elsőrendű fontosságúnak tartja a megye területén 15 népfürdőt létesített. Ezek közül a legkorszerűbb a simeriai-piski, amelynek ünnepélyes felavatása most ment végbe.

Tudnyalók Aradon a tűzifa átvételéről. Arad város vezetősége most kiadott rendelete értelmében a tűzifa-kereskedőknél beiratkozott személyek, ha szükségletük nem haladja meg az 5000 kilogrammot, ezt egyszerre átvehetik a család fő bevásárlási könyvecskéjének első öt tűzifaszelvénye alapján. A rendelet kimondja, hogy a magán tűzifa-lerakatoknál beiratkozott személyeknek 30 napon belül át kell venniük megrendelt készletük negyven százalékát, az első két tűzifaszelvény ellenében. Tűzifát Arad város területéről csak az ellenőrző-bizottság engedélyével lehet elszállítani. Ha nincsen ilyen engedély, a fát elkobozzák. A tűzifaért kérhető legmagasabb árat a tűzifa-lerakatban és tűzifa-kereskedésben látható helyen és legfeljebb négy centiméteres nagyságú betűkkel ki kell írni. Ha a lerakatnak vagy kereskedőnek nincsen tűzifája, ezt a fogyasztóknak jelenteniük kell a város-háza 58. számú helyiségében, hogy az illető kereskedő ellen megindítsák az eljárást.

Oktoberre egy kilógramm a cukor fejadagja Timisoara-Temesvárott. A timisoarai-temesvári városi közelielmezési szolgálat most kezdte meg az előzetes munkálatokat az oktoberre szóló cukor szétosztására. A cukor oktoberi fejadagja egy kilógramm.

Városi nyugdíjasok kérelme. Timisoara-Temesvár volt régi tisztviselői közül százhuszan még a várostól kapják nyugdíjukat. Olyan volt városi tisztviselők ezek, akiket még 1925 előtt nyugdíjaztak s akiket nem veti át az állami nyugdíjpenziár. E városi nyugdíjasok küldöttsége jelent most meg Dobosan Ioan dr. főpolgármester előtt azzal a kérelemmel, hogy a város emelje fel az eddigi nyugdíjleltményeket. A küldöttség hivatkozott arra, hogy közben a nyugdíjpenziár nyugdíjasainak illetményét is felemelték, a régi városi nyugdíjak pedig a mai időben kevésnek bizonyul. Dobosan Ioan dr. főpolgármester megígérte, hogy a nyugdíjasok ügyét tanulmány tárgyává teszi, jóindulattal kezeli és a lehetőséghez képest mindent megtesz a nyugdíjasok érdekében.

Műszaki és ruházati célra való bőrcikkék engedélyezése. Arad város közelielmezési szolgálatától közli, hogy az intézmények és vállalatok műszaki és ruházati célra szükséges bőrcikkeiket (gépész stb.) csak az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtitkárság, vagy a katonai és polgári ellátási államtitkárság külön engedélyével szerezhetik meg.

Nagyarány közmunka Tarnaveni-Dicsőszentmártonban. (Saj. tud.) A város együttműködési bizottsága ülést tartott, amelyen Toderan Aurel dr. polgármester bejelentette, hogy Tarnaveni-Dicsőszentmárton város vezetősége ebben az esztendőben összesen 24 millió lej értékű közmunkát végeztet és hogy ennek egy része már befejezés előtt áll. A nagyobb közmunkák a következők: utak aszfaltozása és kavicsolása, villanyerőmű építései, a városháza előtti téren park létesítése, azonkívül a középületek nagyarányú tatarozása. A polgárság nevében Savroiu Ioan dr. városi főorvos és Arizeanu főesperes mondott köszönetet a polgármesternek, aki gondját viseli a város fejlődésének.

Horvátországban felemelték a dohány és cigaretták árát. Horvátországban a jövedékcikkék új árai lényegesen nagyobbak az eddigiekénél. Különösen a dohány és cigaretták ára emelkedett. Egy kiló trebinjei legfinomabb dohány ára például 4400 kuna, míg a pipadohány kilója 1000 kuna. A gyufa 3 kuna, a petróleum pedig literenként 30 kuna. Nagyon megadóztatták a szeszitalokat is. Egy liter bor ára átlag 150, palackozva 200 kuna, egy liter pálinka pedig 500 kuna s ezután fizetendő a forgalmi és fényüzési adó.

Oktober 2-ig szereshető be a tíz kilógramm lisztartalék. Timisoara-Temesvár város közelielmezési szolgálat a 10 kilógrammos lisztartalék beszerzési határidejét oktober 2-ig hosszabbította meg. A lakosságnak ugyanis, mint ismeretes, fejenként 10 kilógrammnyi fehér liszt beszerzését engedélyezik s ez a mennyiség a háztartásokban tartalékul szolgálhat. E liszt megvásárlása eddig szeptember 25-ig volt engedélyezett. A lisztet a liszttraktok lisztjegy nélkül adják s mindössze jegyzékbe foglalják azokat, akik vásároltak. A vételnél be kell mutatni az élelmiszer-jegykönyvecskét. A liszt ára 106 lej kilógrammjáért.

Üdülőhely az Eiffel-tornyon

Egy francia orvos megálapiította, hogy a párisi Eiffel-torony kétszáz méteres magasságban levő erkélyén rendkívül egészséges levegő van. De megálapiított az illető orvos még más is. Éspedig azt, hogy ha valaki az Eiffel-torony második erkélyére saját lábán megy fel, mintha hegyvidéki üdülőhelyen lenne. E megfigyelés alapján most azt javasolja, hogy az Eiffel-toronyban üdülőhelyet létesítsenek. Páris város tanácsa foglalkozott e kérdéssel és máris tervezik hogy időnként tüdőbetegeket és fejlődésükben visszamaradt gyermekeket visznek majd fel a toronyba. Ha a próbakezelés tényleg megfelelő gyógyhatást eredményez, úgy az egész Eiffel-tornyot úgy alakítják át, hogy Páris lakosságának egészségét szolgáló intézményt létesítsenek benne.

Az üzletek nyári zárórája oktober 1-ig marad érvényben. (Bucureşti). A munkaügyi miniszter az üzletek, műhelyek és a fővárosi magánvállalatok irodáinak nyári zárórájának oktober 1-ig meghosszabbította. Oktober 1-én ismét életbe lép a téli záróra.

Közlemény a nem kettőzött zsidó alkalmazottokról. A timisoarai-temesvári románosítási felügyelőség ismételen felhívja azokat a vállalatokat, amelyeknél nem kettőzött zsidó alkalmazottak dolgoznak, hogy sürgősen terjesszék be az utóbbiakról szóló kimutatást a felügyelőség Regina Maria-körút 7. szám alatti hivatalában. A kimutatásban fel kell tüntetni a zsidó alkalmazott képzettségét, fizetését és szakmunkáját, amelyet végez, valamint az időpontot, amikor alkalmazásba lépett. A felügyelőség a kimutatások alapján fogafatosítja a törvényes intézkedéseket a kötelező közmunkáról szóló felmentési bizonylatok hatálytalansítását illetően.

Orvosi hír. Dr. Todan, az ideggyógyászat és elektroterapia szakorvosa, ismét rendel Timisoara, Belváros, Regele Ferdinand-körút 1. B. Délután 3-5 1/2 között. Távbeszélő 34-31.

Mozik műsora. Szeptember 23, szerda. A r a d: Aro; Rád bizom a feleségem" (Heinz Rühmann), Corso: „Ak-kor...” (Zarah Leander, Rossano Brazzi), Forum: „Mailu” (Doris Duranti, Antonio Centa), Urania: „A gyanúsított nő” (Mariella Lotti). — T i m i s o a r a - T e m e s v á r: Apollo: „Aldebaran, a sivatag csillaga” (Eliza Cegani, Gino Cervi), Capitol: „Kis határforgalom” (Herta Feiler, Willy Fritsch), Corso: „Alkalmi férj” (Vittorio de Sica, Elsa Merlini), Thalia: „Utazási ismeretség” (Hans Moser).

Ügyeletes gyógyszerárk. Szeptember 22, szerda: Arad: Kálmán (Avram Iancu-tér), Chinaciu (Marasesti-utca 68). — T i m i s o a r a - T e m e s v á r: Belváros: Jahner Károly (Libertatii-tér és V. Alexandri-utca sarak), Gyárváros: dr. Keller István (3 August-utca), Erzsébetváros: Sarga (Porumbescu-utca és Lahovary-tér sarak), Józsefváros: Pildner-Steinburg (Dragalina-tér 15), Mehala - Chioresanu (Closca-utca 18). Fratelia-Ujkişoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

HALADÁS
— Hogy halad a fiad a hegedű-tanulással?
— A tanár megígérte, hogy a jövő héten kivehetem a fülemből a varrót.

HIBA
Mindenki elment, csak egy vendég maradt a háziak nyakán az éjszakába nyúl délutáni vendéglátás után. A kitartó vendég rendületlen hével cseveg.
— Nemrégiben hallottam egy társaságban egy dorzsalmas viccet. Olyan rosszat, hogy felálltam és elmentem.
— Sajnos én nem tudok vicceket — válaszol a háziasszony.

— Aradi előfizetőink figyelmébe. Kérlek aradi előfizetőinket, hogy valahányszor nem kapják meg az újságot, ezt lehetőleg aznap délután jelentsék Metiamu-utca, 6. szám alatt, irodánkban (távbeszélő 17-11), hogy panaszukat a lapkézbesítő kérdőrehozásával azonnal megvizsgálhassuk és orvosolhassuk.

— Kibővítik Braşovban-Brassóban a földgazvezetékét. (Saj. tud.) A földgáz vezetékek építését a város belső részeiben befejezték és a város vezetősége most elhatározta, hogy a hálózatot kibővíti. A vezetéket felvezetik a külvárosoknak a hegyoldalakon levő utcáiba is. A munkálatokat már legközelebb megkezdik.

— Fegyvertartási engedélyek kiadása Aradon. (Saj. tud.) Az aradi helyőrségi parancsnokság felhívja mindazokat az érdekelteket, akik mindeddig nem nyújtották be fegyvertartási engedély iránti kérvényeiket, továbbá azokat, akik új engedélyt kértek, valamint azokat, akiknek meglévő engedélyiket látamoztatniuk kell, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a helyőrségi parancsnokságon, mert különben az át nem vett, illetve a nem látamozott engedélyeket megsemmisítik.

— Adomány. Az Erzsébet-déli javára S. J. Szent Antal nevében a Déli Hírlap kiadói hivatalában 1000 lejű adományozott.

— Arad; szabotázsbíróági ítéletek. Ivan Dumitru teiuşii-tövisi vasutas Dora Anton szemlaci-szemlaci lakóstól 50 kilogramm fehér lisztet vásárolt, 110 lejes árban kilogrammonként. A törvényszék szabotázsbírósága hónapokkal ezelőtt egy-egy hónapi munkatáborral sújtotta őket, fellebbeztek, de fellebbezésüket elutasította az aradi büntetőtábla. Ugyancsak elutasította a tábla Lascu Gavril aradmezei malomtulajdonos fellebbezését is, akit a törvényszék hat hónapi munkatáborra ítél, mert lukorciát a megengedettnél drágábban árult. Buzza Floarea Muntean Saveta, Crisan Eaterina és Vuia Maria sannicolaulmici-kisszenmiklósi asszonyok vizezett tejet hozták eladásra az aradi piacra, ezért a szabotázsbíróság 6-6 hónapi munkatáborra ítélte őket. Nica Alexandru Berechiu községbeli timár 14 löbört vásárolt a falusiaktól és kikészítve árulni kezdte. Ezért négy hónapi munkatáborra kapott. A bört elkozták.

SPORT

HIVATÁSOS MÉRKŐZÉS A VASÁRNAPI ÖKÖLVÍVÓ VIADALON

Vasárnap délelőtt 10 órakor — mint már megirtuk — a timisoarai-temesvári Capitol-mozi kerthelyiségében, rossz idő esetén pedig a teremben a Chinezul-CAMT és a CFR előzői a horvátországi parttyára való előkészületül rosta-mérkőzést vívnak.

A színvonalas és kemény küzdelmet ígérő találkozót rendezte Ion timisoarai-temesvári és Dumitreşcu Costel bucuresti hivatásos versenyzők tizmenetes mérkőzésen találkoznak.

Rádió

SEPTEMBER 24. PÉNTEK

Bucureşti: 6.55—8 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13. Román-német bajtársi óra. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek szórakoztató műsora. 15.30 Könnyű zene. 15.40 Katonák zenéje. 16.40 Hírek oroszul. 17 A német légi ezred zenekara. 18 Felolvasás. 18.15 Egyházzenei hangverseny. 19 Hírek németül. 19.15 Beethoven-zene. 19.25 Joga tanácsadó. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 19.50 Előadás. 20.05 Trabador opera előadása. 20.35 Előadás. 21.53 Hírek, sport. 22.50 Szórakoztató zene.

Budapesti I.: 6.25 Torna, zene, hírek zene, 8 Hírek németül, románul, szlovákul, szerbül, ruszinul. 8.30 Iskolán kívüli oktatás. 10 Hírek. 10.15 Szalónzene. 11.15 Hegesű. 11.40 Előadás. 12.10 Művészlemez. 12.40 Hírek. 14 Fúvószenekar. 14.30 Hírek. 15.05 Zenekar. 15.30 Regényekről. 16.15 Hanglemez. 16.45 Hírek. 17.30 Német hallgatónak. 17.50 Sport. 18 Liszt Ferenc Erzsébet-legenda. 18.50 Hírek. 20.50 Tánc együttes. 21.40 Hírek, sport. 22 Hírek németül, angolul, franciául. 22.40 Szórakoztató zene. 23.45 Hírek.

Az adósság

Írta: DEZSŐ KAROLY

Kaszás Gergely üzemtulajdonos, mielőtt elindult üzleti körútjára, kiadta fontosabb utasításait az üzemvezetőnek. Aztán vette az aktatászkáját és ment. Ragyogó fényes júniusi reggel volt. Erőtől, élettől duzzadó nyár. Kaszás negyvenkétéves, családot nevelő, üzemet kormányzó férfi volt, tele hévvel, akarattal, akár a nyár.

A kisvárosban, ahová most üzleti ügyre vitte, életének legszebb hat esztendőjét töltötte. Ott élt hatéves korától tizenkétéves koráig szilaj szabadságban. A kisvárosi határ edzette meg és nevelte önállóságra. Volt ott minden: vasut, gyár, erdő, tó, szálló, csendes falu és a hűltető város kicsinyített mása. Munka és szabadság. Ottán nemigen kerülnek ki felemberek. Ott már gyermekkorban meglátni, hogy ki vonzódik a gyár, a föld vagy a város felé.

Élég gyakran akadt dolga ebben a kisvárosban, de sosem tudtak feleledni benne a gyermekkori emlékek. Aludt a gyermeki múlt újult halottán szíve mélyén, fölötte még táncolt a jelen.

Az irodába, ahol dolga volt, korán érkezett. Jobbanmondva ügyfele késett, más elfoglaltsága miatt. Sajnálkozva adták tudára, hogy várnia kell. Boszorkánkodott kissé, de aztán arra gondolt, hogy addig megrögzüljön valahol a közelben. Máris indult. Kinn az utcán megállt, hogy kissé tájékozódjon, hol találja a közelben valami vendéglőt? Eszébe jutott, hogy az egyik mellékutcában van megfelelő hely. Önkéntlenül arra vitte a lába. Amint a csendes, szik mellett utcába lépett és elmaradt mögötte a városi zaj, lassan ébredeni kezdett benne a múlt. Eszrevetlenül kelték észre az emlékek és édes szédülettel esalagatták, vonzották őt egyre beljebb az utcába és a multba. Olyan vártan elevegséggel támadtak fel benne az emlékek, hogy egyszerűen mindent-mindent elfelejtett, üzletet, munkát, vendéglőt.

Ment, ment, mérföldeket lépve visszafelé az időben, komoly kiizgalmas évekkel nagyva maga mögött és amikor a z utca végére ért, ahol régi kis házuk állt, már mint gyermek üdvözölte ujjongva az ismerős kornyéket. Ott állt a régi ház ugyanugy, mint egykor, visszavissz kerítésével és lógó kapujával, amelyben annyit hintázott édesanyja bosszuságára. Mintha most is látna, hallaná, anutt fenyegetődzve jön édesanyja a nádpálcával. Ő meg uszyl neki a rétnek. Olyan elevegséggel rohantak meg az elfojtott emlékek, mint az elzárt rabmadarak a ligetet, amikor kalitkájukból kiszabadulnak. Egymásután léptek elő a mult homályából a régi barátok mértőláb, rövid nadrágban, csatalkáltással vágtatva végig a csendes utcán. Sokáig állt ott és hagyta, hadd cirógassa az emlékek tarka raja. Aztán elindult, még beljebb a multba, arra kifelé, ahol valamikor merészebb csínyjeiket szokták elkövetni.

Mindent úgy talált, mint ahogy harmincegyévtelny évvel ezelőtt hagyott. A házak, a fák, a gyárak, a vasut, — minden a régi volt még.

Az a régi csárda is ugyanolyan elhagyottan és rozogán állt, mint egykor. Mi annak három évtized, amikor talán évszázadokban számolja az időt. Amint a csárdához közeledett, hirtelen megtorpant: egyik ablakát ő törte be. Még most is olyan szemrehányóan mered rá az a vak szem, mint egykor. Hej, de megrémült akkor... Lélekszakadva futott ár-

kon-bokron keresztül, utána meg a bős köcsmáros egy folytkössel. Ha akkor nem tudt volna futni talán már nem is élne. Rettenetes hire volt a köcsmárosnak. Nem is látta azóta. Most hirtelen észbe jutott valami. Kihuzta magát, ötköbe szorította a kezét és elszántan belépett a csárdába. Bent a szüik, dohos helyiségben a némaságon kívül senki sem fogadta. Többszöri és egyre hargosabb köszönéseire végre megnyitott az egyik ajtó és belépett egy öreg-öreg ember.

— Mit öhajjt az ur? — motyogta siri hangon.

Kaszás kissé megzavarta ez a kriptai hangulat, de aztán mégis összedezte magát:

— Kérek egy pohár jó, hideg sört. Az öreg értelmetlenül emelte rá vizenyös szemét:

— Sört? ... Nem lehet itt, kérem sört kapni.

— Hát akkor adjon érv jó fröccsöt.

— Fröccsöt? ... fröccsöt? ... — Iógatta fejt az öreg értelmetlenül.

— Hát akkor mi van? Mit lehet kapni?

— Semmit — rángatta a vállát az öreg. — Semmit...

— Semmit? ... Hát akkor miért nem eszik be? Minek tartja nyitva az üzletet? — érdeklődött Kaszás.

— Az üzletet? — ismételte. — Nem üzlet ez, kérem. Nem kell ezt beszélni. Jól van ez már így, ahogy van. Nem jön ide be már a kolós sem.

— Már olyan régen nincs itt ital-mérés?

— Hát van már egy néhány éve.

— Kár... Jó kis vendéglőt lehetne itt még csinálni.

— Nekem már nem. Sok pénz kellene ide, — sóhantott az öreg. — Festetni, új berendezés, ablakok...

— Igen, az ablakok... — szaladt ki Kaszás száján önkéntlenül a szó.

— Mi... van az ablakokkal? — kapta fel fejét az agasztán.

— Mondom, hogy sok ablak hiányzik. — Igen, bevették azok a vásott kölykök. Mindig érre csuszáltak. Még a kerítést is kiszédték.

— Bizonyára haragudtak a bácsira. — Csak egyet tudtán volna elkapni! Kaszás elmosolyodott.

— Hát... hát ha annyira akátja, most elkaphat közülük egyet.

— Az öreg eltájtotta a száját. — Mit mond?

— Mondom, ha akarja, most elkaphatja az ablakbevérső közül egyet. Tudniillik ezt a közévső táblát én törtem be — és az ablakhoz lépett.

— Az öreg egy darabig ámulva hallgatott, hol az ablakra, hol meg az emberre nézett; de aztán megrázta a fejét.

— Nem... nem lehet... abból a fiokból már nagyon régen hiányzik az üveg... Meg aztán felnőtt ember léte...

— Én törtem be bizony harmincegy-néhány évvel ezelőtt. De most lerogom az adósságomat.

— Aztal elővett egy bankót és az öreg markába nyomta.

— Az öreg értelmetlenül nézgette a bankjegyet.

— De... de... nem tudok visszadni...

— Nem is kell... Amivel több, az a kamat — mondta Kaszás, aztán köszönt és elment.

— A részeg falusi igazoltatta Aradon a járókeleket. Mezel Efrém pecicai-pecicai lakos a napokban Aradon tartózkodott és az egyik este ittas állapotban, az utcán igazoltatni kezdte a járókeleket. A jogtalanul igazoltató emberre figyelmes lett az egyik rendőr és az ittas falust bekísérte az őrszobára. Az eljárás megindult ellene.

A FRANCIA TERMELESÜGYI MINISZTER NEMETORSZÁGBAN. (Berlin). A francia termelésügyi miniszter, Speer dr. meghívására néhány napig Németországban tartózkodott. Speer birodalmi miniszter és a francia miniszter megtárgyalta a két ország közös nemzetgazdasági kérdéseit.

MEGSZUNT AZ OLASZORSZÁGBA IRÁNYULÓ TÖRÖK KIVITEL. A Temps jelenti Isztanbulból, hogy az itáliai események következtében megszüntették az Olaszországba irányult török kivitel.

QUISLING UJABB BESZÉDEI MONDOTT. (Oslo). Quisling norvég miniszterének beszédét mondott és hangoztatta, hogy a „Nasjonall Samling” kötelesség teljesítéséről tett tanúságot és megpróbáltatáson sikeresen átesett. Bár az utóbbi hetek nagy eseményei kapcsán válságos napokat éltek át, a „Nasjonall Samling” tagjai, akik akadt közöttük valaki, aki megingott. Befejezésül Quisling kijelentette, hogy mozgalmát erősíteni fogja. (DNB).

HORVÁT FLÓTTA. (Zágráb). Horvátországnak most már saját haditengerésze van. A horváti hivatalos lap közli az államvezető rendelkezését, amely a flotta felállításáról intézkedik.

OLASZORSZÁGBÓL NEMETORSZÁGBA SZALLITJÁK A BRIT HADIFOGLYOKAT. (Berlin). Dél- és Közép-Olaszországban a német csapatok több hadifoglyot, kerítették hatalmukba. Eddig 25.000 angol hadifoglyot Németországba szállítottak. Számos hadifoglyot, akik a fegyverszünet nyilvánosságára hozatala után a zárvarban megszöktek, összefogtak és visszavitték őket a táborokba.

ROOSEVELT A JUGOSZLAV NAGYKÖVETTEL TANACSKODOTT. (Lisszabon). Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt elnök a jugoszláv mitgrans kormány nagyköveteivel tanácskozott. A megbeszélésről részletek nem szivárogtak ki.

HAROM HÓNAP ALATT 7000 KOR-MÁNYRENDELÉST LÉPTETTEK ELLETTÉ ARGENTINÁBAN. (Madrid). Ramirez tábornok kormánya az elmúlt három hónap lerogása alatt nem kevesebb, mint 7000 rendeletet adott ki. Legközelebb újabb fontos intézkedések várnak, így szigorú intézkedések készülnek az adóelvonás, az uszora, a szerezések és a törvénytelen nyerészkedés ellen. A politikai pártokat egységesen szervek meg, a közegészségügyi szolgálatban fokozzák a központi ellenőrzést és újjászervezik az adórendszeret. (DNB)

KNÜT HAMSUN LEGKISEBB FIA A KELETI FRONTON. (Oslo). A norvég lapok kiemelik, hogy a Nobel-díjas norvég író, Knut Hamsun legkisebb fia önkéntesként a keleti fronton teljesít katonai szolgálatot. (Rador).

KOLERAJÁRVÁNY KINÁBAN. (Sanghaj). Unanun esztékingkai tartományban nagymérvű kolerajárvány lépett föl. Közelebbi részletek a járványról még nem ismeretesek. (Rador).

ARGENTINÁBAN NEM KAPNAK TÖBBÉ ALKOHOLT AZ INDIÁNOK (Buenos Aires). Argentína kormány megtiltotta az alkohol árúsítását indiánok részére. Megállapítás nyert, hogy a mértelen alkoholfogyasztás bomlasztón hat az indián fajra. (Rador).

Apróhirdetések

ELVESZETT Caba P. Aurej névre szóló személyazonossági igazolvány. Megtalálóját a pénz tartása meg, az iratokat adja át Reclamának, Arad, Eminescu-u. 4. (2434)

MEGBIZHATÓ mindenest, aki főzni is tud Glógovati-ra, két személyhez keresel. Bővebbet Schilinger, Arad. Regele Ferdinand-körút 52. (2435)

HATSCHEK-ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17, távbeszélő 16-95. 17000.000: murespartii kilencakásos bérvilla. 14000.000: rendőrség közelében emeletes. 7000.000: belvárosi, emeletes háromszobás lakásokkal. 6500.000: emeletes tizlakásos bérház fele-része. 4000.000: belvárosi üzletes sarokbérház. 2900.000: Horia-utcánál háromszobás kertes magánház fürdőszobával. 1500.000: perneavai hatlakásos jól jövedelmező. 750.000: textilgyárnál magasföldszintes korszerű kétlakásos. (266)

VENNÉK jó állapotban lévő női kerékpárt. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4 (2425)

KIADÓ egy vagy két, központi fekvésű butorozott vagy butorozatlan szoba, konyhaszobával és cselédszobával. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2422a)

3 DARAB szőlőprés. 220 literes, vas. jókarban lévő eladó. Megtekinthető Betis bádógosnál, Pancota. (2428)

MÉLY gyermekkosci és sportkosci. jókarban lévő elsőrendű gumikkal. eladó. Arad. Regele Ferdinand-körút. 63-65. szám 2. ajtó. (2427)

CORSO-mozi, Arad
TELEFON: 23-6.

...va, szerén kezd meg diada ut, at
ZARAH LEANDER,
a svéd pac-sirta, aki megkönyvezet.
ZARAH LEANDER,
a svéd pac-sirta, aki megnevetet az

Akkor...

...ennü zga mas bünügvi fimben.
Együtt játszik a nők bályványával:
ROSANO BRAZZI-VAI
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9-kor.

LICEUMI tantárgyak előkészítését vállalom. Franciát tanítok. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2429)

GYERMEKSZERETŐ urinó elvállal néhány kis gyermeket német nyelvű foglalkoztatásra. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. szám. (2430)

MOSAST, vasalást, takarítást vállalom. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (2431)

FELSŐSZTALYOS gimnazista leány elemista és első vagy második osztályos gimnazista tanulókat taníthat vállalkoz. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2432)

BUTOROZOTT szobát, fürdőszoba használatlalt keres Aradon, magyar kir. konzulátusi tisztviselő. Címeket a Magyar kir. Konzulátuson, Arad, Bulev. Dragalina 10. alatt kéri leadni. (5325)

„FOTO GEORGESCU” Braşov. Victoria-ut 9. sürgősen keres kifogástalan retusőrnet. Jó fizetést és lakást ajánl föl. (4326)

POLOSKÁJA van? Forduljon Lovas Károly poloskairtáshoz, Arad, Oituz-utca 111. vagy szivességűböl Giraschek borbélyhoz. Eminescu-utca 28. (273)

ELADÓ jókarban lévő téli és őszi kabát, 4-8 éves kisleány részére. Ugyanitt fekete, hosszú csikóbunda, középtermetre való eladó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. szám. (2436)

FIATAL takarítóleány: alkalmaz Abgel gyógyszerterára. Arad (2446)

UTAZÓT keresek, aki Erdélyt látogatná és mellékeiket vinne magával. Címeket „Jutalék” jellegre Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. szám. (2438)

1. timisoarai Temesvári **CURSO-MOZI** előadások 3, 5, 7, 9-kor TELEFON: 38-95

VITTORIO de SICA és ELSA MERLINI
a két legnagyobb mulattató az **Alkalmi férj** remek főszereplői

PIONER-utcai, 5. számú ház szabad kézből eladó. Érdeklődni: Arad, Numa Pompiliu-utca 23-25. szám. 12. ajtó. (2439)

ELADÓ azonnal vidéki városban lévő jóforgalmú fényképezési műterem, teljes berendezéssel. Joanovits János, Petroseni. (2440)

FELTETLENÜL ügyes bejárónőt jó fizetéssel és étkezéssel, azonnal alkalmazok. Arad, Florilor-utca 3. (2441)

TAKARÉKTÖZMÉLYT, jókarban levőt (lehetőleg zománcozott) vennék. Arad, Marasesti-utca 51. (2442)

MAGANOS, ötven éves bejárónőt éves bizonyítvánnyal alkalmazok. Corso-utlatser-tár, Arad. Regele Ferdinand-körút 9. (2443)

MINDENES szobaleányt azonnal alkalmazok. Arad, Regele Ferdinand-körút 25. sz., II. emelet. (2444)

ELSŐRENDÜ háziétkezés kihordásra kapható, Arad, Episcopiei-utca 27. szám, 2. ajtó. (2445)

TELJESEN új, szürke női egybenruha (kosztüm) eladó. Arad, Radulescu-tér 5. szám, 5. ajtó. (2447)

PAPLANOKAT készít, használata új jódolgoz. Glüek, Arad, Baritiu-utca 8. Avram Iancu-tér mellett új jódolgozott papian eladó. (2448)

ELADÓK Ady-, Kiss József-, Petőfi-könyvek és egyéb könyv. Timisoara I., Marasesti-utca I. em., balra. (7543)

ELADÓ amerikai vízhatlan, nagy utazóláda. Timisoara I., Marasesti-utca 7., I. em., balra. (7545)

KERESEK azonnali belépésre jól főző szakácsnét és lehetőleg perfekt szobaleányt. Dr. Petrovicu I., Bul, Diaconovici Loga 49. Timisoara. (5324)

KERESEK közellakó, jobb házból való 16-17 éves fiut kísérőnek. Timisoara Spl. Müller Guttenbrunn 14, II. 16. (7330)

ONALLOAN dolgozó katalpkesztito net felfogadnak „ALICE” kalapszalonn. Timisoara, IV., I. Vacarescu-utca. (7566)

RITKA alkalom. Eladó sötétké, redőnyös mély gyermekkosci, valamint krémszínű gyermek-sportkosci. Timisoara II., Matasarilor-utca 36. (7563)

IKERGYERMEK-KOCSI, keveset használt, valamint sportkosci gyermekágy, szavatoltan tiszta, eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca 36., II. em. 25. (4338)

SZAKÁCSNÓT és szorgalmas, megbízható mindenest sanatóriumba október 1-re elfogadnak. Timisoara III., Mihai Viteazil-körút 25. (4339)

1. timisoarai előadások 3, 5, 7 és 9-kor

FORUM-MOZI, ARAD
vissza Afrika dzsungeljében leperegő, loirróegövi filmek

MAILU DORIS DURANTI
ANTONIO CENTA
A szerelem és a szenvedély filmje.

PERZSA szőnyegek, előszobafogasok, festmények eladó. Arad, Baritiu-utca 1. szám, emelet, 4. ajtó. (2449)

RENDELETNEK megfelelő bejárónőt alkalmazok. Arad, Avram Iancu-tér 2., első emelet a folyosón jobbra. (2450)

NYAKKENDŐ-fordítást, harisnyatalpálást vállalom. Arad, Tampa-utca 1., első emelet, 3. ajtó. A szerb templom mellett. (2451)

BAKANCS 40-es. elsőrangú minőségű, csaknem új, eladó. Arad, Eminescu-utca 33. sz., 5. ajtó. Megtekinthető 2-4 között. (2452)

BIZTOŠTEKKAL rendelkező, hadmentes férfi bizalmi vagy pénzbeszedői állást keres. Cim. Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. szám. (2453)

UTAZÓT fűszerszakmába, Arad megyére és a Bánság részére, elsőrangú jövedelemmel, azonnalra keres nagy vállalat. Ajánlatot Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. kör. (7570)

KERESEK gépkocsivezetőt erdei munkára, tehergépkocsihoz. Cim: Timisoara, Carol-körút, 16. Filip. (7610)

MINDENES főzőnőt keresek azonnalra. Letnet bejáró is. Cim: Timisoara, Asanesti-tér 2. I. em., 3. ajtó. (7569)

BELFÖLDI, jóminőségű, bordó alapszínű szőnyeg, 220x113. majdnem új, valamint keleti ésszekötőszőnyeg, használt állapotú jutányosan eladó. Timisoara IV., I. Vacarescu-utca, 15. Kapu alatt balra. Csakis 11-4 óra között. (7567)

KERESEK mosogatóra. délitán 2-4 óráig, megbízható asszonyt. Ugyanott eladó belföldi persza ésszekötőszőnyeg és külföldi, finom gyapjuból, kézzel kötött, frézszínű, divatos új kabátka. Timisoara IV., I. C. Bratianu-utca 15., I. em. 27. Udvari lépcső. (7547)

KIADÓ különbejáratu szép, butorozott szoba, fürdőszoba-használatlalt. Ágynemű nélkül. Ajánlatokat „Magánház” jellegére a timisoara kiadóba kérünk. (7547)

1. timisoarai előadások 3, 5, 7 és 9-kor

ARO-kert, Arad
A német filmipar remek kiállítása Heinz Rühmann-nal

Rád bízom a feleségemet
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

MŰVELT, románul, németül beszélő leány elmenne gyermek mellé, Arad-Muresel, Memorandului-utca 20. szám. (2437)

ELADÓK vízvezeték csövek, viztartány, ablakredőnyök (roletták) Timisoara III., Domaşneanu-utca 9. (7541)

MEGBIZHATÓ mindenest felfogadok azonnal, két személyhez. Cim: Timisoara III., Corbului-utca 3. (7541)

ELADÓK gyermekcipők, 33, 35-ös számúak, fűzős és természetjáró (szöges), kifogástalan állapotban. Timisoara. távbeszélő 11-35. (7549)

ELADÓK női szinpadí ruhák és kellékek műkedvelők részére. Timisoara I., Marasesti-utca 7., I. em. Balra. (7546)

GYERMEKKISASSZONYT keresek nappalra, 1-éves kisfiu mellé. Cim: Timisoara, III., Carol-körút 3., 5. ajtó. (7542)

VESZÉK nagy rádiót. Értekezzék Timisoara, 14-89 távbeszélő szám alatt. (7538)

MOSLÉK eladó. Atvehető naponta a Gyár városban. Érdeklődők adják át címüket „Moslák” jellegére a timisoara kiadóba. (7548)

ÉRETTSÉGIZETT, komoly fiatal leány, irodai munkálatokban, számlázásban jártas, románul, magyarul, németül beszél, állást keres. Ajánlatokat „Pontos munkaerő” jellegére a timisoara kiadóba kér. (7577)

HÁZMESTERT keresünk. Timisoara II., Ofcea-utca 7. (7552)

PERZSASZŐNYEGEKET, kisebb méretűeket, vennék. Címeket „Jó árak” jellegére a timisoara kiadóba kérek. (7562)

ONALLO, kifogástalan mindenest szakácsnó állást keres. Ugyanott becsületes házaspár házmesteri állást. Érdeklődni Timisoara III., Odobescu-utca 40. szám alatt. a ház-mesternél. (7561)

ÜGYES szakácsnót keresnek. Érdeklődni d. r. 5-7 óra között. Timisoara I., Regele Mihai I-körút 8. 5. ajtó. (7559)

VENNÉK jó állapotban lévő, használt 60-as vagy 80-as akkordeont. Ugyanott egy 24-es akkordeon eladó. Cim: Timisoara III., Martirul Ciordaş-utca 22. (7558)

KOMBINÁLT sárga szekrény, asztal négy székkal, gyermek részére valódi iroasztal kis karosszékkel, sötét francia hálószoba, gyönyörű kivitelű, valamint sötét kombi-nált szoba, nagyon szép, eladó. Timisoara IV., Ion Ghica-utca 4., II. em. 5. (7557)

ELADÓ keleti szmirnaszőnyeg, két törkarosszék, fogászati szekrény, hármast előszobaszekrény, irodába is alkalmas, Pfaff-varrógép, anódpótló. Cim a timisoara kiadóban. (7556)

MINDENES leányt azonnali belépésre keresnek. Mausz. Timisoara III., Asanesti-tér 4. szám. (7555)

TISZTA butorozott szobát keresek a Gyár városban, lehetőleg a piac közelében. Timisoara, távbeszélő: 19-17. (7554)

TRIKOREKORD-kötőgép, amelyre bárki 15.000 lejt kéréshez havonta eladó. Kezelésére megtanítjuk. Timisoara IV., Pop de Basesi-utca 25. (7553)

FIUŁTÖNY, 7-9 évesig, barna fűfűcípő, 43-as, damasztból készült asztaltartók szalvétákkal, 6-12-személyes, mind kitűnő állapotban lévő, eladó. Timisoara, Neptun-fürdő épülete, I. em. 8. (7551)

ELADÓ francia ágy két éjjeli szekrényvel, asztal, szekrény, könyvszekrény, valamint jó állapotban lévő 2-személyes keretet (ottoman), esetleg takaróval együtt, eladó. Timisoara II., Apatcu-utca 16. Munkástelep (7550)

BÉRBEADÓ azonnal beköltözhető, gazdasági ház, 2 1/4 hold kerttel, 3-szobás lakás, szoba-lakás, nagy pince, istálló, ólak az Aradi-utcon. Romitex-el szemben. Érdeklődjék „Inforimator”-nál, Timisoara I., Eugen de Savoya-u. 1. Távbeszélő 27-82 (7503)

RAKTARNAK alkalmas, padlózott, mély földszinti helyiség, 4x6 m. október 1-re Timisoaran a General Mogoşiu-utcában. kiadó Távbeszélő 17-95. (4340)

KÖZÉPMÉRÉTU takaréktűzhelyet, jó állapotú csakis jó sütővel, vennék. Címeket „Jó sütő” jellegére a timisoara kiadóba kérek (5327)

KIADÓ nagy helyiség, gyárnak vagy raktárnak nagyon alkalmas, száraz és szellős. Ajánlatokat „Száz és szellős” jellegére a lap kiadóba kérek. (7447)

CSEREPKÁLYHAGYAR. jólmenő, korszerű berendezett, 50 év óta fennálló, 2 házva együtt fundus instructussal, haláleset miatt eladó. Ajánlatokat „Jólmenő 50 éves kályhagyár” jellegére a timisoara kiadóba kérek. (7448)

VELENCEI csillár, keleti- és belföldi perzsaszőnyeg, 1/4-es hegedű, rómióó gyermekszék sürgősen eladó. Ugyanott 34-es hegedűt vennének. Timisoara III., Radulescu-u. 10., 1. ajtó. (7449)

KÉT vases-tergályos keres munkát 4-8 óráig naponta Cim: Timisoara II. Moldovei-u. 98. (7504)

ÉRTÉKES perzsabőrű kanadai tercek, mindennemű butor, pianióó értékes kék csilláróó szőnyegek, 12-es kristálykészlet, varrógépek, hidermeier és divatos butorszővet és magyar remektrák képes könyvtára. Verne sorozat sürgősen eladó Gáborné, Timisoara, III., T. Cipariu-u. 5. (7578)

GYERMEKKOCSI sötétké, mély, eladó Timisoara, I., Semeni-utca-u. 2. (7528)